

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

04 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Cecan Liudmila în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2020, în cauza penală privindu-l pe

CEBAN Ghenadie XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.07.2019 – 11.05.2020;

Instanța de apel: 01.06.2020 – 30.06.2020;

Instanța de recurs: 04.09.2020 – 04.11.2020.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Central, din 11 mai 2020, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Ceban Ghenadie a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a încasat de la Ceban Ghenadie în bugetul de stat, cheltuielile de judecată suportate pentru efectuarea raportului de constatare nr. 197 din 15.05.2017 în sumă de 320 lei, raportului de constatare nr. 199 din 19.05.2017 în sumă de 320 lei, raportului de expertiză judiciară nr. 656 din 25.04.2018 în sumă de 1862 lei, raportului de expertiză judiciară nr. 201809D0025 din 16.02.2018 în sumă de 320 lei, raportului de expertiză judiciară nr. 201836S0064 din 28.06.2018 în sumă de 4900 lei, adică în total în sumă de 7722 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Ceban Ghenadie în una din zilele de la începutul lunii mai a anului 2017, în jurul orei 22:00, aflându-se în domiciliul său din XXXXX, i-a apărut intenția să întrețină un raport sexual cu vecina sa XXXXX, despre care cunoștea cu certitudine că suferă de o maladie psihică și conștientiza că consimțământul acesteia este viciat. Realizându-și

scopul infracțional, profitând de imposibilitatea lui XXXXX de a-și exprima voința și a acționa cu discernământ, imposibilitate datorată retardului mental moderat cu instabilitate emoțional-volitivă profundă de care suferă aceasta, a întreținut cu ea un raport sexual intravaginal.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către avocatul Cîșlari Ion în numele inculpatului, care a solicitat casarea sentinței și rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri cu stabilirea unei pedepse cu aplicarea art. 90 Cod penal.

În motivarea cererii de apel apelantul a indicat că, instanța de judecată este ferm convinsă că doar condamnarea inculpatului cu închisoarea va duce la corectarea lui, fără a motiva însă fermitatea aprecierii sale, reieșind din aspectele legale de individualizare prevăzute. Mai mult, instanța de judecată, deși a menționat prezența a două circumstanțe atenuante - nu a continuat analiza și nu a analizat în continuare circumstanțele obiective ale comiterii faptei infracționale, atitudinii inculpatului vis-a-vis de continuarea acțiunilor infracționale, persoana celui vinovat, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii - aspecte dacă ar fi fost precăutate ar fi pus instanța de judecată în situația regândirii posibilității reeducării și corectării inculpatului fără ispășirea reală a pedepsei cu închisoare cu oferirea unei perioade de probă inculpatului pentru a demonstra că infracțiunea comisă a fost un incident în viața lui.

Apelantul a considerat că instanța de judecată nu a îndeplinit consecutivitatea și ordinea de individualizare a pedepsei penale, a concluzionat nefondat și eronat imposibilitatea aplicării față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal.

Ori, instanța de judecată a omis de a evidenția unele circumstanțe ce țin de împrejurările comiterii infracțiunii cât și după și anume că, inculpatul a comis fapta infracțională în circumstanțe în care a fost provocat de victimă datorită comportamentului ei, ulterior a încetat orice activitate infracțională, sesizând seriozitatea faptei, a refuzat la solicitarea victimei de a mai avea careva relații sexuale, și numai ca urmare a refuzului inculpatului, victima în virtutea impulsivității sale și atașamentului l-a denunțat și a sărit cu toporul, iar ulterior, fiind pusă la cunoștință cu necesitatea internării în instituția psihiatrică specializată, a amenințat cu sinuciderea.

Menționează că, instanța de judecată la individualizarea pedepsei penale nu a analizat toate circumstanțele importante și nu a ținut cont de, recunoașterea vinovăției de către inculpat, căința sinceră, lipsa circumstanțelor agravante, existența circumstanțelor atenuante, chiar și excepționale, contribuirea la descoperirea crimei, judecării cauzei în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, că s-a aflat pentru prima dată pe banca acuzaților, că are la întreținere doi copii minori, lucrează ocazional.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2020,

apelul avocatului Cîșlari Ion în numele inculpatului a fost respins ca nefondat, iar sentința s-a menținut fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma prevederilor art. 95 și art. 101 Cod de procedură penală, prin prisma admisibilității, pertinentei și concludentei, utilității și veridicității raportate la declarațiile date de inculpat în cadrul ședinței de judecată și probele administrate, a stabilit corect situația de fapt, dând faptei reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corectă și anume în baza art. 171 alin. (1) Cod penal.

În ceea ce privește cererea de apel înaintată de către avocatul Cîșlari Ion în numele inculpatului, instanța a constatat că motivele invocate de apelant nu și-au găsit confirmare, din care considerente careva temeiuri de a interveni în sentința primei instanțe nu s-au atestat.

Astfel, verificând legalitatea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului, instanța de apel a constatat că, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, art. 61 și art. 75 Cod penal, și la stabilirea categoriei și mărimumii pedepsei a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării celui vinovat.

Instanța de apel a constatat că, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 171 alin. (1) Cod penal, care prevede pedeapsa sub formă închisoare de la 3 la 5 ani, în temeiul art. 16 alin. (2) Cod penal, se califică ca fiind o infracțiune mai puțin gravă.

Prin prisma art. 364¹ alin (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Având în vedere că inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, iar la solicitarea acestuia judecata s-a făcut pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, inculpatul a beneficiat de o reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Astfel, apreciind în ansamblu circumstanțele cazului, prin prisma scopului pedepsei penale, ținând cont de personalitatea inculpatului, de prevederile legale menționate, instanța a ajuns la concluzia că corect instanța de fond i-a numit inculpatului pedeapsa în baza art. 171 alin. (1) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

De asemenea, s-a reținut că la individualizarea și stabilirea categoriei și mărimumii pedepsei în privința inculpatului în mod just prima instanță a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite (a comis o infracțiune mai puțin gravă), de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de prezența circumstanțelor cauzei care atenuază și lipsa

celor care agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Instanța de apel a considerat nefondată solicitarea apărătorului privind aplicarea unei pedepse mai blânde non privative de libertate cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, or instanța de fond corect a apreciat că, în speță nu este posibilă aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, reieșind din poziția reprezentantului legal al părții vătămate, echilibrul social perturbat prin comiterea infracțiunii, rezonanța sporită a infracțiunii în mediul rural, având scopul prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea inculpatului, cât și din partea terțelor persoane.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocata Cecan Liudmila în interesele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6, 8, 10 Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei în partea stabilirii pedepsei inculpatului și pronunțarea în această parte a unei noi decizii prin care inculpatului să-i fie aplicată în privința inculpatului prevederile art. 90 Cod penal.

În motivare recurentul a indicat că:

- decizia instanței de apel este neîntemeiată și prea aspră privitor la refuzul instanței de a aplica prevederile art. 90 Cod penal;

- recurenta critică aprecierea probelor și anume raportul de expertiză judiciară nr. 201809D0025 din 16.02.2018 și 201836S0064 din 28.06.2018, din care reiese că partea vătămată nu a fost supusă unui act sexual forțat, iar faptul că fiind bolnavă nu a apreciat corect ceea ce s-a petrecut cu ea. Cu atât mai mult, ultima fiind audiată a indicat că într-adevăr a avut loc un act sexual între ea și inculpat, după finisarea căruia s-a spălat și a plecat acasă;

- inculpatul a susținut declarații asemănătoare cu cele a părții vătămate;

- deși inculpatul a depus cererea de examinare a cauzei conform art. 364¹ Cod de procedură penală, la partea apărării a apărut întrebare de ce la adoptarea deciziilor nu s-a luat în calcul circumstanțele săvârșirii infracțiunii incriminate.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Din conținutul cererii de recurs rezultă, că recurenta critică hotărârea în partea stabilirii pedepsei cu închisoare reală, solicitând să fie aplicate prevederile art. 90 Cod penal.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 10) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să intervină în soluțiile adoptate în latura pedepsei, când se constată că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Se reține că, conform art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*, însă instanța de recurs precizează că recurenta, referindu-se la pct. 6 din norma menționată, indicând că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*, nu și-a argumentat motivul arătat, ceea ce rezultă că acesta este indicat declarativ.

Colegiul penal apreciază ca nefondată critica recurenteii sub aspectul pct. 8), în sensul că la caz *nu au fost întrunite elementele infracțiunii incriminate inculpatului, or eroarea gravă de fapt* trebuie înțeleasă în sensul atribuit de legislator în art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală și anume stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor. Eroarea gravă de fapt trebuie să rezulte din situația dosarului, privită ca o stare de fapt.

De remarcat este, că acest temei pentru recurs este aplicabil atunci când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele infracțiunii, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii. La fel, este eronat invocat acest temei când inculpatul în instanța de fond a depus cererea de examinare conform prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, ca urmare acceptând fapta, recunoscând săvârșirea infracțiunii incriminate și acceptarea probatoriului. Mai mult ca atât asemenea temei nu a fost invocat în apel, și deci în conformitate cu prevederile art. 427 alin. (2) nu poate fi invocat nici în recurs.

În ce privește argumentul care reprezintă temeiul prevăzut la pct. 10), alin (1) art. 427 Cod de procedură penală conform căruia *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*, Colegiul reține, că recurenta critică decizia instanței de apel numai cu referire la pedeapsa stabilită, solicitând aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Referitor la această solicitare Colegiul penal menționează că raționamentul care poate condiționa aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal într-o cauză penală, întotdeauna are la origine persoana inculpatului și comportamentul acestuia până la

săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă, conduita bună; străduința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului și, pe de altă parte, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

La fel, se specifică că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a se corecta.

Analizând temeiul invocat, în raport cu circumstanțele și materialele cauzei, Colegiul consideră că, în prezenta speță acesta nu și-a găsit confirmarea, iar instanța de apel la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului și-a motivat just soluția adoptată, ținând cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală. Pedeapsa stabilită inculpatului este echitabilă, legală și bine individualizată, aplicată în limitele fixate în partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale ale aceluiași Cod, ținându-se cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acestuia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând cont de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei și cuantumului pedepsei. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul și prin urmare, instanța de apel corect a ajuns la concluzia că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în privința lui Ceban Ghenadie poate fi atins doar prin stabilirea pedepsei sub formă de închisoare reală.

În ce privește argumentele cu privire la posibilitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, Colegiul le consideră neîntemeiate, deoarece analizând decizia atacată, se constată că instanța de apel și-a motivat soluția în ce privește stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă în privința inculpatului, concluzionând că nu este posibilă aplicarea pedepsei condiționate, motive pe care Colegiul penal le preia integral.

Subsidiar, Colegiul penal relevă că, textul art. 90 alin. (1) Cod penal prin sintagma „*poate*”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme. Acest fapt rezultă și din prevederile legale, care stipulează că: „*Dacă... instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana*

celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei...indicând numai de cât în hotărâre motivele...”

Astfel, din examinarea condițiilor în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facilitate, pe care instanța de judecată este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

Astfel, Colegiul reține în cauză că instanța de apel corect a conchis că inculpatul nu întrunește condițiile necesare pentru a se dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei numite și respectiv aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu ar fi proporțională faptelor prejudiciabile săvârșite.

Prin urmare, instanța de apel a pronunțat o decizie întemeiată și motivată, hotărârea recurată corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, este întemeiată, iar temeiurile invocate nu persistă în cauză, fapt ce permit instanței de recurs să concluzioneze asupra inadmisibilității recursului declarat, pe motiv că acesta este vădit neîntemeiat.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Cecan Liudmila în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2020, în cauza penală privindu-l pe CEBAN Ghenadie XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 01 decembrie 2020.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion